

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Physicam, siue Scientiam de Corpore naturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

III. Verior sententia duabus rationibus probatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95236](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95236)

ubi sinistra, nec anteriora illic ubi posteriora certum est. Quæ verba consimilia sunt iis, quæ ex Augustino lib. 2. de libero arb. cap. 8. supra produximus; eodemque modo debent expendi. Rursus idem B. Claudian. lib. 2. de stat. an. cap. 3. sic inquit: *Secari omne corpus in partes potest, quarum item pars qualibet partium corporis propter unam primogeniam numeri, & unum corpus erit, & totidem partibus constabit, & perinde in partes secari poterit.* Ac paulo infra, quotalibet pars corporis corpus est. En manifestissime docet, omne corpus posse in infinitum diuidi, ad nullamque eius partem perueniri posse adeo exiguum, quin sit corpus partibus suis vltius constans.

14.

In eadem sententia, quam vt longè magis veram amplectimur, sunt Clemens Alexandrinus, Nazianzenus, Basilius tract. precedenti cap. 1 citati, quatenus aiunt, continuum non componi ex indiuisibilibus etiam inflatis: ergo iuxta eos componitur ex partibus sine fine diuiduis. In eadem etiam opinione sunt Patres Ecclesiæ, quos citabimus tract. sequenti, pro compositione temporis ex partibus infinitis. In eadem est D. Damascenus cap. 33. dialect. quatenus docet, in quouis continuo esse puncta, lineas, superficies, & profunditatem: hoc enim verum non esset, si corpus omne non haberet partes innumerabiles, sed potius numero finitas: ita siquidem possibilis foret quantitas adeo exigua, vt omnes illas tres dimensiones simul non haberet. Eandem denique opinionem insinuat Hugo Aetherian. lib. 2. contra hares. cap. 8. quatenus in continuo distinguit partes ab indiuisibilibus, seu terminis communibus, in quibus partes ipsa copulantur inuicem. Dices, Patres hæcenus allegatos loqui de partibus non realiter, sed ratione nostra diuisibilibus in infinitum. Nescius non sum P. Tellez laudata disp. 35. sect. 2. n. 7. ad eius initium hoc pacto explicare locum ex Augustino lib. 11. de Trinit. cap. 10. à nobis obiectum. Sed & scio, huic explanationi locum esse non posse, si attente legantur verba tum Augustini, tum etiam aliorum Patrum à nobis superius allegata, & quidem ob id allegata oculisque subiecta, ne non lecta sic explicarentur. Ac profecto, quod attinet ad Augustinum, cum citato cap. 10. libri vndecimi de Trinitate dicat, rationem non fingere, sed docere, corpus omne in infinitum diuidi posse; non video, quomodo ibi possit exponi de infinita diuisibilitate partium continui non realiter tali, sed tantum per rationem nostram ficta, aut apprehensa. An quia Augustinus dicit ibidem, *rationem renunciare infinitatem numeri, quam nulla visio corporalia cogitantis apprehendit*; hoc est nullum esse numerum, quo non possit dari alius sine fine maior; an inquam propterea existimandum est, Augustinum loqui de infinitate Syncategorematica non realiter possibili, sed tantum apprehensa atque conficta? Nugæ: similiter ergo in præsentia, &c. Fac tamen, cum Augustini locum qualis qualis explanationis esse capacem: at quid dicent Tellez, & Aduersarij ad cætera eius, aliorumque Patrum testimonia, vsque adeo, me iudice, manifesta, vt nullum dubitationi locum relinquunt?

CAPVT III.

Verior sententia duabus rationibus probatur:

15. Quorum prior sic habet. Corpus naturale continuum aliquas habet partes actu distinctas, & vbicatas: at non sola puncta finita Physicè, & Mathematicè indiuisibilia; nec puncta finita Physicè quidem indiuisibilia, sed puncta finita Mathematicè diuisibilia; nec puncta infinita prioris, aut posterioris generis: ergo partes infinitas, infinitæque diuisibiles. Antecedens quoad vnā, alteramque eius partem in superioribus abundè probatum manet: consequentia autem est manifesta. Posterior ratio pro nostra ac veriori sententia est: quia, admissa infinita, quam adstruit, diuisibilitate partium continui, facile euascent difficultates omnes, quæ in hac materia alioqui videntur insuperabiles.

16. Atque in primis iuxta eam optimè exponi potest, quatenus partes continui, quamuis se realiter ac verissime tangant, ob id tamen non penetrentur inuicem. Nimirum nulla pars earum secundum se totam tangit aliam etiam secundum se totam: quia, cum signata quacumque duplici parte alterutra sit vltius in alias minores diuisibilis; datur locus, vt ambæ se, & non secundum se totas tangant. Aut paulò aliter: vt vna pars continui aliam adæquate tangat, prout ad penetrationem oportet, necesse est, vt altera alteri omnino immediata sit, nullaque pars interjiciatur ambas: at nulla pars est ita alteri immediata, vt alia eas interjecta non sit: cum enim ab alterutra earum vna medietas vnare quartam abscondi possit; sanè hoc, quod abscondi potest, & ab vtraque parte inadæquate distinguitur, inter vtramque mediat, & interjicitur.

17. Dices, Omnes partes continui inuicem immediate sunt: ergo aliqua pars earum adeo exigua assignari poterit, vt alteri immediata sit, & nihil inter vtramque interponi queat: hæc ergo pars cum altera penetraretur. Respondeo, sicut omnes creaturæ Deo immediate sunt, ita vt inter earum collectionem, & Deum creatura vlla interjici nequeat; & tamen nulla creatura in particulari sumpta Deo adeo immediata est, quin inter eam, & Deum interponi possit alia creatura magis perfecta: ita similiter omnes continui partes collectim sumptæ se tangere, sibi que immediata esse possunt, quin tamen inter illas assignari possit vlla destinata pars, quæ alteram secundum se totam tangat, & sit prorsus immediata. Reliqua argumenta Philosophica, quæ ex velocitate & tarditate motus localis emergunt, tractatu sequenti soluentur, cum sermo fuerit de compositione temporis.

18. Argumenta autem Mathematica, quæ aduersariis negotium facessunt, ex eo procedunt, quod continuum ponatur punctis constare finitis: quare admissa nobiscum Aristotelica infinitate partium continui nullius esse possunt momenti. Duo tamen sunt, quæ contra Aristotelè vtrumque; & non sine aliquo ad speciem fundamèto retorqueri possunt: nimirum; quod circulum inferiorem rotæ eius circulo superiori æqualem esse contendit, & quod similiter lineam costæ æqualem esse tincæ diametrali ostendit. Siquidem in sententia etiam Aristotelis, aut infinitæ lineæ rectæ, quæ à singulis punctis circuli superioris ad centrū descendunt, in aliquo puncto circuli inferioris vsquæ coeunt; & ita non rectæ erunt, sed potius in litteram Pythagoræ bisfissæ: aut in aliquo puncto circuli inferioris nusquam binæ

binæ coeunt; & sic cuius puncto circuli superioris punctum suum in circulo inferiori respondebit: atque adeo totidem erunt puncta in utroque circulo, quod percipi nequit, absque eo quod uterque sit æqualis. Eadem ratione contra Aristotelem conuinci posse videtur, costam quadrati verbi gratia æqualem esse diametro; siquidem cuius puncto diametri punctum aliquod in costa correspondet.

19. Respondeo, ex eo quod cuius puncto circuli superioris in circulo inferiori punctum aliquod determinatè respondeat, non fieri, tot esse puncta in circulo inferiori, quot sunt in superiori, aut, quod perinde est, utrobique esse æqualia puncta: quia æqualitas Arithmetica, siue relatio respondens his vocibus, *tot, quot*, est proprietas solius quantitatis discretæ, ac finitæ: cum ergo puncta circuli superioris, & puncta circuli inferioris, in sententia Aristotelis, infinita sint; sanè æqualia, & altera tot quot altera, esse non possunt. Atque eadem ratione puncta costæ punctis diametralibus æqualia esse non sistent.

20. Aliter secundo respondeo, ac permitto disputandi gratia puncta circuli inferioris æqualia esse punctis circuli superioris, partēsque etiam vnus circuli tot esse, quot sunt partes alterius; nisi quod partes vnus circuli, nempe inferioris, minores sint, alterius verò desuper obliquati maiores magisque extensæ: sanè hæc æqualitas est præcise Arithmetica, & in ordine ad numerum: quamobrem ex ea nequitiam deduci poterit inter vtrumque circum æqualitas Mathematica, siue Geometrica, atque in ordine ad extensionem localem; videlicet quia proportio Arithmetica, & proportio Geometrica, & localis sunt longè diuersæ rationis.

21. Dices, In circulo superiori continetur tanquam pars semicirculus aliquis æqualis circulo cuidam inferiori totaliter sumpto, ac proinde numerus aliquis punctorum æqualis ei, qui in circulo inferiori reperitur: ergo iam puncta illius semicirculi numericè æqualia erunt punctis totius circuli superioris, in quo semicirculus continetur; atque adeo pars erit æqualis toti, quo nihil videtur magis absurdum. Respondeo, licet in quantitate finita æqualitas partis & totius repugnet, secus tamen rem se habere, cum pars & totum sunt infinita: quo pacto vna persona diuina est æqualis collectioni trium personarum diuinarum, in qua veluti pars quodammodo continetur: videlicet, quia quævis persona diuina, omnesque tres simul sumptæ sunt infinita: cum ergo collectio punctorum reperta in parte, & quæ reperitur in toto infinita sint, quidni esse possint & æquales. Eadem dissolui potest argumentum deductum ex lineis à costa ad costam descriptis, atque intersecantibus diametrum quadrati. Et quidem in circulo inferiori, ac minori tot esse puncta, quot sunt in superiori atque maiori, totque consequenter in costa seu latere quouis quadrati, quot in eius diametro, sententia est expressa Scoti, Gregorij & aliorum apud P. Suarez *disp. 40. Met. sect. 5. n. 49.*

CAPVT. IV.

Soluuntur argumenta quadam aduersus veriorē sententiam.

22. **A**rguunt primò aduersarij. Quantitas vnus palmi verbi gratia, iuxta Aristotelem, habere P. R. Lyncei *Philosophia* Tom. II.

debet infinitas partes extensas quoad locum, quæ inter se adæquatè distinctæ inuicem æquales, & à Deo signabiles, ac determinabiles sint: eiusmodi ergo partes efficient extensionem aliquam localem simpliciter, & versus maximum infinitam; eamque, quæ in ordine ad punctum aliquod fixum mundi, Orientem verbi gratia aut Occidentem, nullis terminis circumscribi, aut cohiberi possit. Antecedens à nobis est admissum cap. 1. huius tractatus. Consequentia probatur: quia ideo infiniti palmi extensionem constituunt simpliciter infinitam, & nullis carceribus circumscriptam versus Orientem, aut Occidentem, quoniam sunt partes infinitæ, inuicem distinctæ, inuicemque æquales & à Deo signabiles: similiter ergo in presenti, &c. Hoc argumento, quod his temporibus multos Philosophiæ præceptores ab Aristotelis sententia retrahit, utebantur olim Epicurei, vt constat ex Lucretio lib. 1. de rerum nat.

*Quippe vbi dimidia partis pars semper habebis
Dimidiam partem: nec res perfiniet vlla.
Ergo rerum inter summam, minimamque quid esset?
Non erit, vt distent: nam quamuis funditus omnis
Summa sit infinita: tamen, parvissima quæ sunt,
Ex infinitis constabunt partibus æquæ.
Cui quoniam ratio reclamatione vera: negatque
Credere posse animum: virtus fatigare necesse est.
Esse ea, quæ nullis iam prædita partibus essent,
Et minima constent natura.*

Et inferius lib. 2. de rerum natura id ipsum repetit, breuius quidem, sed tamen non minus clarè, atque perspicuè.

*Quare non est vt credere possis,
Esse infinitis distantia semina formis:
Ne quadam cogas immani maximitate
Esse, supra quod iam docui non posse probari.*

Ita tamen argumentabantur Epicurei, & iam nunc argumentantur Recentiores, propter discrimen quantitatis Arithmetice à quantitate Geometrica ab vtriusque vel non cognitum, vel certè non animaduersum. Respondeo ergo, quantitatem Arithmetice, siue discretam, longè diuersæ rationis esse à quantitate Geometrica, & continua, diuersoque modo de vtriusque philosophandum esse, quod contra aduersarios apertè demonstro. Siquidem quantitas discreta, siue numerus punctorum quadratus esse potest, siue quatuor punctorum; at quantitas continua eorundem punctorum quatuor, vel, iuxta ipsos quibuscum disceptamus, quadrata esse non debet, sed vel triangularis, vel in circulum conuoluta, vel in lineam tenuata esse potest. E contrario verò numerus nouenarius punctorum numericè quadratus non est, vt patet: & tamen quantitas continua eorundem punctorum quadrata est; singula enim tria puncta iuxta se suo ordine collocata quadratum efficient. Quare, quamuis in nostra, & Aristotelica sententia quantitas discreta partium continui infinita versus maximum sit, & in nullum numerum certum redigi possit, tamen quantitas continua earum versus maximum infinita esse non debet. Porro exemplum, quo se ridentur aduersarij, non vrget: quia non ideo infinitas palmorum extensionem localem versus maximum infinitam efficit, quia est infinitas partium adæquate distinctarum, quoniam partes eæ tales sunt, talisque ac tantæ magnitudinis, vt à nobis signari & distingui, atque

23.